

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Statens Hus, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Oda Randi Reinjfjord
Oppvekst- og utdanningsavdeling

Innvalgstelefon
73199353

Vår dato
06.12.2007
Deres dato
12.10.2007

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2007/7859-631.0
Deres ref.
200704838

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høring - forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag viser til brev av 12.10.07. Fylkesmannen har gjennomgått departementets forslag på lovendringer og ønsker å kommentere enkelte av forslagene.

Ang. forslag til endring av opplæringsloven § 4A-3 om voksnes rett til videregående opplæring

Fylkesmannen støtter fullt ut forslaget om å utvide voksnes rett til videregående opplæring. Når det gjelder endringsforslagets andre punktum, at ungdom med rett etter § 3-1 ved særlige grunner isteden kan få opplæring etter § 4A-3, ser Fylkesmannen at forslaget kan ha både positive og negative konsekvenser. Forslaget vil klart bidra til større fleksibilitet, men vi ser en fare i at ungdommer her kan gjøre uheldige valg. Elevene har på flere måter sterkere rettigheter etter § 3-1 enn etter § 4A-3 (eks rett til spesialundervisning og skyss), og det blir derfor viktig at ungdommer får inngående informasjon om hva som følger som konsekvens før de treffer et slikt valg.

Ang. bestemmelsen om tilpasset opplæring

Fylkesmannen har i tidligere høringsuttalelse knyttet til ny formålsparagraf for grunnopplæringen, støttet forslaget om å ta ut bestemmelsen om tilpasset opplæring av formålsparagrafen og plassere den et annet sted i opplæringsloven. Fylkesmannen er imidlertid ikke enig i departementets forslag til plassering, i alle fall ikke uten viktige justeringer.

Fylkesmannen erfarer at det i dag er mangelfull forståelse av begrepet tilpasset opplæring, og vi er redd departementets forslag ikke bidrar til klargjøring. Tilpasset opplæring gjelder som kjent hele opplæringen for alle elever, og det å plassere bestemmelsen i kapitlet om spesialundervisning kan gi gale assosiasjoner. Fylkesmannen foreslår heller at bestemmelsen om tilpasset opplæring tas inn under kapittel 2 om grunnskoleopplæringen (i §§ 2-1 eller 2-3), kapittel 3 om videregående opplæring (i §§ 3-1 eller 3-3) og kapittel 4 om videregående opplæring i bedrift (i §§ 4-2 eller 4-4).

Fylkesmannen ser at det kan anføres argumenter for departementets forslag, men etter vår mening bør det i alle fall gjøres flere endringer dersom forslaget skal gjennomføres. Overskriften til kapittel 5 bør i så fall endres til "tilpasset opplæring" (og ikke noe mer). Deretter mener Fylkesmannen at den første bestemmelsen i kapittel 5 bør omhandle plikten

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 08	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 90 30	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st				

til å gi tilpasset opplæring (slik forslaget legger opp til) i tillegg til å definere innholdet i begrepet på en måte som viser at tilpasset opplæring er et overordnet begrep. Videre bør det vurderes om alle lovens bestemmelser om særlige rettigheter under tilpasset opplæring bør tas inn i dette kapittelet (spesialundervisning, tegnspråkopplæring, særskilt språkopplæring med mer).

Ang. forslag til endring av opplæringsloven § 5-3 om sakkyndig vurdering

Forslaget innebærer at det bare skal innhentes sakkyndig vurdering fra pedagogisk-psykologisk tjeneste før vedtak om spesialundervisning dersom dette oppleves nødvendig ut fra skolens og/eller foreldrenes vurdering. Fylkesmannens erfaring gjennom klagesaker og tilsyn gjør oss noe skeptisk til forslaget om å ta bort det absolutte kravet til sakkyndig vurdering fra PPT. Fylkesmannen har erfart at skolene ikke alltid har den nødvendige innsikt og kompetanse til å vurdere når det er behov for å innhente uttalelse utenfra. Ikke minst synes innsikten mangelfull for de skoler der PPT heller ikke er inne med systemrettet arbeid.

Fylkesmannen ser en fare for at rettsikkerheten for de svakeste elevene kan bli svekket gjennom det som her foreslås. Langt fra alle barn har foreldre som vil være i stand til å kreve sakkyndig vurdering der skolen selv ikke innser et slikt behov. Etter dagens ordning skal vedtaket begrunnes ut fra den sakkyndiges tilråding, jf siste ledd i bestemmelsen. Vedtak om spesialundervisning er kompliserte vedtak og ikke mange foreldre vil ha innsikt nok til å kunne vurdere kvaliteten av det opplæringstilbudet som vedtas uten å se hen til en sakkyndig vurdering. I realiteten vil grunnlaget/muligheten for å kunne klage på vedtaket bli begrenset gjennom dette forslaget.

Fylkesmannen stiller også spørsmål ved noe av begrunnelsen for den foreslåtte lovendringen. Fylkesmannen deler ikke departementets antagelse om at en slik lovendring vil føre til mer systemrettet arbeid for PPT. Tiden etter SAMTAK og de statlig finansierte PPT-stillingene, som stort sett ikke ble videreført da statlige midler utløp, viser at kommunene/fylkeskommunene har vanskeligheter med å prioritere dette.

Dersom det skal innføres en slik ordning som her foreslått, mener Fylkesmannen at det i alle fall må gjøres visse avklaringer og presiseringer. Opplæringsloven § 5-3 siste ledd må endres da bestemmelsen slik den står i dag ikke gir mening opp i mot forslaget. Videre må det vurderes om det skal være opp til skolen å vurdere behovet for sakkyndig vurdering også i de saker der eleven skal ha helt individuelle opplæringsmål. Fylkesmannen mener at det å vedta annen opplæring for en elev enn det som følger av forskriftsfestet læreplan, er så vidt alvorlig at skolen alltid bør innhente den særlige kompetansen og det utenfra-blikket som PPT representerer. Begrepet "nødvendig" i forslaget bør utdypes nærmere.

Ang. forslag om innføring av ny bestemmelse i opplæringsloven § 3-12 om særskilt språkopplæring for elever fra språklige minoriteter

Fylkesmannen støtter fullt ut forslaget.

Ang. forslag til endring av opplæringsloven § 2-6 om tegnspråkopplæring

Fylkesmannen støtter også dette forslaget fullt ut.

Ang. forslag om innføring av ny bestemmelse i opplæringsloven § 13-5 om gratis frukt og grønnsaker

Fylkesmannen synes det er lite naturlig å innføre en bestemmelse i loven om skoleeiers plikt til å tilby gratis frukt og grønt i grunnskolen. Tiltaket om frukt og grønt i skolen er positivt,

men det bør heller omtales og stimuleres til dette gjennom andre styringsdokumenter enn lovverket.

Fylkesmannen har ingen kommentarer til de andre endringsforslagene.

Med hilsen

Kåre Gjønnnes
fylkesmann

Solveig Strand
utdanningsdirektør